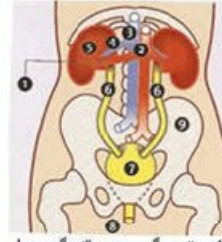

تەوەرېك ئە سەر نە خۆشپەكەنى گورچىلە - Nephrotic disease-

گولانە پشەدرى - ھۆلەندا

- 1- ئۆرى گامورەى خوتلى گورچىلە
- 2- Aorta
- 3- Vena Cava Inferior - ئۆرى گامورەى خوتلىن بەشى زىرەوہ)
- 4- ئۆرى خوتلى گورچىلە
- 5- Kidney- گورچىلە
- 6- ئۆرىكەنى مېز مېنەرلە ئورگ دا - Ureters
- 7- مېزئان - Vesica urinaria
- 8- مېزئىن - Urethra
- 9- جەوز - Pelvis

ئەو نە خۆشە گەنجانەى نە خۆشى شەكرەيان ھەيە و ئە تەمەنى گەنجىدا ھۆرمۆنى ئىنسولېن يان بەكار ھېناوہ، ئەگەرى زىاتىريان ھەيە بۆ توشبۇون بە نە خۆشى گورچىلەكان، ...

پىرست :

- 1- گورچىلەكانت زۆر گرتگن بۆ ژيان
- 2- گورچىلەكانت چۆن كار ئە كەن؟
- 3- تويژىنەوہ و لىكۆلېنەوہ ئە بارەى گورچىلەكان
- 4- گورچىلەكان و بەرز بوونى پەستانى خويىن - Hypertension
- 5- گورچىلەكان و نە خۆشى شەكرەى خويىن - Diabetes
- 6- گورچىلەكان، نە خۆشى گورچىلەكان و توواناى زاووزى - Fertility
- 7- كېشەى وىراسى بلۆقە كەنى گورچىلە - Kidney Cyst Genetic
- 8- بەردى گورچىلە - Kidney Stone
- 9- انتھاب-ى رىگەى مېزئىن - Cystitis Inflammation & Urethritis Inflammation
- 10- انتھابى بەشى پالاوگەى (فىلئەرى) گورچىلە - Glomerulonephritis
- 11- غودەى گورچىلە - Kidney tumor
- 12- كەمتر كاركردنى درىژخايەنى گورچىلە - Chronic Renal failure of kidney failure
- 13- پالاوتتى خويىن - Dyalese
- 14- گۆرىنى گورچىلە - Kidney Transplantation
- 15- سەرچاوەكان

كات و زەمان پىشانى داوھ كە بە خىرايى پىشكەوتنى زانست و تەكنۆلۇژيا ئاسانكارى بۇ مەرۇف ھىناوھتە بەردەست، بۇ نەمۇنە ئىستا نەخۇشەكانى شەكەرە دەتوانن گۈورچىلەكەيان بگۈرن.....

Diabetic Nephropathy

زىانمەندى بە گۈورچىلەكان بە ھۆى نەخۇشى Diabetes Millitus -شەكەرە

نەخۇشى شەكەرە دەتوانىت كىشەى زۆر بۇ گۈورچىلەكان دروست بكات.ئىنجا لە بەر ئەوھ زۆر گىرنگە كە ئەو نەخۇشانەى كە نەخۇشى شەكەرەيان ھەيە ،كارکردنى گۈورچىلە كانيان بەردەوام لە ژېر چاودىرى داىت

ئىرەدا باس ئەوھ دەكەين كە ئەگەرى زىان گەشىتن بە گۈورچىلەكان بە ھۆى نەخۇشى شەكەرە و چ ھەنگاۋىك دەتوانى بنىت تاكو كىشەكە لە سنوردا رابگىرىت و چى پىشېىنى دەتوانى بگەىت.

ئەو زىانەى كە ھۇكارەكەى نەخۇشى Diabetesmillitus كە گۈورچىلەكان تووشى گىرىت دەكات پىى دەئىن:

Diabetic nephropathy (واتا: گۈورچىلە Nefron و نەخۇشى Pathy).

ئەو نەخۇشە گەنجانەى نەخۇشى شەكەرەيان ھەيە و لە تەمەنى گەنجىدا ھۆرمۆنى ئىنسولېن يان بەكار ھىناوھ، ئەگەرى زىاترىان ھەيە بۇ تووشبون بە نەخۇشى گۈورچىلەكان، لە راستىدا ھەروھە ئەو نەخۇشانەى كە لە تەمەنى بەرزىشدا تووشى نەخۇشى شەكەرە بوون ئەگەرى تووشبونىان ھەيە بە گىرىتى گۈورچىلەكان.

لە نەخۇشى DiabeticNephropathy دا گۈورچىلە تووانى كارى كەمتر دەبىتەوھ(سىستكارى) و ئەوھش بە كت و پىرى نىە بەلكو سالانىكى زۆرى پى دەچىت. بەلام لە كۇتاىيدا لەوانەيە كارکردنى گۈورچىلە بە شىوھىەك سست ببىت كە

Chronic Renal Failure/kidney واتا سىستكارى -مزمىن گۈورچىلە روو بداتا.

هۆكارهكان و چارهسهرهكانى Nephropathy Diabetic

نه خوشى Diabetic Nephropathy دروست دهبيت دهره نجامى تىكچوونى بۆريه بچووكهكانى خوئينن كه نه ناو گورچيله دان و ههروهها به هوى تىكچوونى فيلتتهرى گورچيله - The Glomerulus .

ميكانيزمى نهو هۆكاره ئىستا ديار نهكراوه.

يهكهم نيشانهى نه خوشى گورچيله Micro-Albuminuria كه نهوه يهكپك له شيوهيهك له Proteinuria يه كه له گهڻ ميزدا له دهست دهدريت.

Micro-albuminuria به تهكنيكى Teststrips ديار ناكريت، پيويسته بۆ ديارى كردنى زانيارى ، ميز له تاقىگه دا

Laboratorium توئيزينهوى له سهر بكرىت. له رپژهى 3/2 نهو نه خوشانهى كه micro-albuminuria ي ههيه هيچ گورانكاريهكى بهرچاو روونادات به لام نهوانهى بهره بهره ، زياتر Proteinuria ي يان دهبيت(له دهست دانى پرۆتين له گهڻ ميزدا).

ناشكرايه كه به هه بوونى دوو نه خوشى وهك شهكره Diabetes millites و نه خوشى بهرزيه ستانى خوئين Hypertension كارىگهرن له سهر دروستبوونى نه خوشى گورچيله Nephropathy .

ليزه دا دوو خال گرنگن كه بهردهوام بكرين نهوانه:

- چاوديرى له سهر رپژهى شهكره له ناو خوئيندا
- چارهسهرى بهرزى په ستانى خوئين

هه تاكو Micro-albuminuria هه بيت، نهوه زيان به گورچيله سنوورداره و نه خوش كيشه و نازارى نيه.

نهو كاتهى كه Teststrips نيشانى دا كه پرۆتين له ميزدا ههيه ، ئينجا زيان به گورچيله دهردهكه وىت.

له نهم قوناعهدا ناتواندریت رابگیردریت به لام دهوانریت به به کار هینانی دهرمان به شیوهیهکی باش له
خیرایی کیشهکه کهم بکریتهوه. ههروهها پاریز له پرۆتین له خۆراک دا جیگای بایه خ پیدانه. بهداخهوه
که پیکهاتهی گورچیه زیانمهند بوو، چاک نابیتتهوه. دووای زهمه نیک ئینجا گورچیه که توشی
سستکاری دهیت وانا؛

. Renalfailure of kidney failure

له ریژهیهکی یه کجار زۆری نهو نه خوشانه له کوتاییدا پیوسته کاری گورچیه وه ریگیردریت به یه کیک
لهم دوو شیوانه:

-Dialyse = پالوتنی خوین به نامیری (گورچیهی) دهستکرد

-Kidney Transplantation = گۆرینی گورچیه به نهشته رگه ری.

Transplantation & Dialyse

کات و زهمان پیشانی داوه که بواری نه خوشهکانی شهکره که نه خوشی گورچیه شیان ههیه نیستا له
جاران زۆر باشته.

کاتی که قوناعی نه خوشی دریژخایه نی گورچیهی سستکار گه یشته نهو په ری قوونلی خوئی،
نه خوشهکانی شهکره که نه خوشی گورچیه یان ههیه ، بویان ههیه که گورچیه که یان بگۆرن (له هۆله ندا).
لیره دا پیش نهشته رگه ریبه که هه نیک لیکوئینه وه و تویرینه وهی باش و به ووردیان بو ده کریت.

زۆر له نه خوشهکانی شهکره بۆریهکانی خوینیان باش نین و کیشه یان ههیه. نه وهش کیشه یان بو دروست
دهکات له کاتی Hemodialyse (گورچیهی دهستکرد) دا، چون لیره بۆری خوینی باش پیوسته
بو هاتوو چۆی خوین و خوین گۆرینه وه.

لهو حالته دا مروف به ریگایه کی تر خوین پاک دهکاته وه؛ به ریگای شوژدنه وهی چه رمی ناوه وهی رگ
واتا:

Peritoneal dialyse ، بهو ریگایه په یوه ندی راسته وخوئی له گه ل ریگای خوین پیوست نیه.

بۇ گۆرۈنى گۈورچىلەش بە ھەمان شىئە ئىستا زەمانە زۆر پىش كەوتوۋە و زۆر ئاسانكارى ھىناۋەتە بەردەست مەۋق. لە رابردوۋدا كەمتر لە نەخۇشەكانى شەكرە بۆيان ھەبوو گۈورچىلە بگۆرن. بەلام ئىستا بارى زانست و تەكنۆلۇژيا بە خىراى فرىوہ و زۆر كردهۋى بۇ مەۋق ئاسان كردهۋە، ئىستا مەۋق زياتر زانىارى ھەيە لە دوواكىشەكانى نەخۇشەكە-Complications ، چاۋدىرى بە وردى پزىشكى و كۆنترۆلى باش و بە وردى دەرمانەكان گۆرانكارىيەكى بەرچاۋى بەخۇۋە بىنيوہ.

نەگەر رەۋشى كشتىي نەخۇشى شەكرە باش بىت، نەۋىش ۋەك ھەموو نەخۇشەكانى ترى dialysepatient بۆى ھەيە گۈورچىلەكەى بگۆرپت. لە تەكنىكى تازەدا دەتواندريت دوو نۇرگان بگۆردريت ۋەكو:

kidney Transplantation& Pancreas.

پرىنسىپى ئەۋە لە ۋەدايە كە لە ۋانەيە نەتەنھا سستكارى گۈورچىلە بنەرەت بكرىت بەلكو نەخۇشى شەكرەش كۆتاي پىيىت.

لەم تە كنىكەدا نەنجامەكانى 100% نىە بەلام رۇژ بەرۇژ سەركەۋتى زياتر بەدەست دىن. نەنجامدانى ئەۋ دوو نەشتەرگەرىيە بەيەكەۋە زۆر گرانتەر و ئاۋزترە لە نەشتەرگەرى گۆرۈنى گۈورچىلە بە تەنبايى. ئىنجا لە بەر ئەۋە ھەر نەخۇشىكى شەكرە ناكريت نەشتەرگەرى بۇ بكرىت.

پىسبوۋنى رىگاكانى مېز-Infektion ھى نەخۇشەكانى شەكرەDiabetes millitus

نەخۇشەكانى شەكرە زياتر نامادەبىيان ھەيە بۇ تەۋشبوۋنى نەخۇشەبە جۇراۋجۇرە چلكىەكان Infektion

ۋە چلكىرتنى مېزندان Cystitis يەكىكە ئەۋ نەخۇشەبە. نەگەر بىت و نەخۇشى چلكىرتنى مېزندان چارەسەر بكرىت ئەۋە بەرگرى دەكرىت لە ۋەى كە چلك بەرەۋ سەرەۋە بروت بەرەۋ رىگاكانى ترى مېز.

Pyelonephritis که چلگرتنی ریځای میزه له نه خوشیک که زیانی به ګوورچیلای ګه‌یشتووه، ده‌بیت زور خوی بیاریزیت له ته‌شه‌نه کردنی نه و کیشه‌یه.

هه‌ندیک له و نه‌خوشانه‌ی که نه‌خوشی شه‌کره‌یان هه‌یه تووشی تیکچوونی ده‌ماره‌کانی عه‌صه‌بی میزندان ده‌بن.

به نه و هویه‌وه نه‌خوش تووشی گرفتی راگرتنی میز له ناو میزندان ده‌بیت واتا هه‌ردهم هه‌ندیک میز له ناو میزندان ده‌میټته‌وه. له نه‌جامی نه‌وه‌دا میزندان تووشی وه‌رگرتنی باکتیریا ده‌بیت، له‌ویدا باکتیریاکان به خیرایی ریژه‌یان زیاد ده‌کن و نه‌ګه‌ری زوری هه‌یه برونه سه‌روهه بو لای ګوورچیلایکان و چلک درووست بکه‌ن.

جاری وایه به ته‌کنیکی راهینانی میزندان bladdertraining ده‌تواندیریت میزندان به‌تال بکیریت بهم شیوه‌یه نه‌ګه‌ری چلگرتن که‌متر ده‌بیت.

سه‌رچاوه‌کان:

U en UW Gezondheid/ک نووسینی Drs.Sandra & Drs.Luc De Vries Schrooyen

[/http://www.nierstichting.nl](http://www.nierstichting.nl)

[/http://www.wikipedia.nl](http://www.wikipedia.nl)

July 2007 8

Nederland

Gulala Pshdery

Goli-67@hotmail.com